

PirSote pitkäaikaissairauksien seurantamalli 1/2022

10.1.2022

Seurantamallin tavoitteena on aikaisemmin diagnosoitujen pitkäaikaissairauksien hoidon ja seurannan standardointi, systematisointi ja toiminnan yhdenmukaistaminen Pirkanmaan sotekeskuksissa.

Seurantamalli on tarkoitettu sekä hoitajien että lääkäreiden käyttöön aikaisemmin diagnosoitujen pitkäaikaissairaiden hoidon tarvetta arvioitaessa, pitkäaikaissairauksien seurannasta sovittaessa ja hoitosuunnitelmaa laadittaessa. Seurantamalli ei sisällä suositusta terveiden henkilöiden laboratoriotestien määräämiseen eikä työryhmä suosita terveiden oireettomien potilaiden systemaattista seurantaa.

Seurantamalli on ohje toteutettavasta pitkäaikaissairauksien vähimmäisseurannasta. Ammattilaisen tulee käyttää harkintaa kontaktimuodon ja seurantafrekvenssin osalta erityisesti silloin, jos potilaan hoitotasapaino huono tai potilaan voimavarat omahoidon toteuttamiseen heikot. Ohje sisältää kyseiseen sairauden hoitoon liittyvien lääkkeiden edellyttämän seurannan, jos ei erikseen muuta mainita.

Monisairaana potilaan kohdalla ohje noudattaa Monisairaana potilaan Käypä Hoito-suosituksen mukaista määritelmää ja erityisesti riskissä oleville monisairaille potilaille tulee laatia potilaslähtöinen terveys- ja hoitosuunnitelma.

Jokaisen organisaation johto hyväksyy ohjeen käyttöön omassa organisaatiossaan.

Asiakas	Ennen jokaista pitkäaikaissairauden kontaktia
Verenpaine seuranta	
Lääkelista esille	

Hoitajan arvioitavat asiat

Pituus, paino, vyötärön ympäryys, päihteet, fyysinen suorituskyky
Lääkelistan ajantasaisuus
Suun terveys ja hoidon tarve
Hoitosuunnitelman tarve / päivitys

<u>Sairaus</u>	<u>Laboratoriokontr.</u>	<u>Kontaktimuoto</u>	<u>Muuta?</u>
Verenpainetauti	1v: PVK, Na, K, Krea 3 v: fP-Gluk, lipidit, EKG, u-albkrea	Sähköinen terveystarkastus vuosittain, tarvittaessa lääkärin etäkontakti lääkityksen tehostamiseksi. Hoitajan vastaanotto 2 v välein tarvittaessa.	
Dyslipidemia	1v: fP-Gluk, lipidit (jos Finriskin perusteella matalan riskin potilas, seuranta 3v välein) 3v: PVK, Na, K, Krea, ALAT	Sähköinen terveystarkastus vuosittain, tarvittaessa lääkärin etäkontakti lääkityksen tehostamiseksi. Hoitajan vastaanotto tarvittaessa. Lääkärin käynnejä ei tarvita.	Lab. Kokeet vain, jos motivoitunut hoitoon
jos rosuvastatiini	1v: Krea		
Diabetes	1v: PVK, Na, K, Krea, lipidit, u-albkrea (alle 80v) 3v: EKG	Käynnit suunniteltava hoitosuunnitelman mukaisesti th/sh vastaanotoilla 3-12-24 kk välein. Lääkärin konsultaatiot ja käynnit hoitajan arvion mukaisesti.	Omatoiminen sokeriseuranta. EI fP-gluk diagnosoisin jälkeen
vain ylläolevat jos insuliini, SGLT2, GLP1			
jos metformiini	3v: b-12		
jos muu p.o. dm lääke	1v: Alat		
jos insuliininpuutosdiabetes	5v: TSH, keliakia (TTGAbA)		
MCC, stabiili	1v: PVK, Na, K, Krea, fP-Gluk, lipidit, ALAT 3v: GlukR2	Ensimmäisenä vuonna etäkontakti, 2. hoitajan vastaanotto ja 3. lääkärin vastaanotto. Harkinnan mukaan hoitajan kontakti myös ennen lääkärin vastaanottoa.	
AMI/AVH	1v: PVK, Na, K, Krea, fP-Gluk, lipidit, ALAT. 3v: GlukR2 Tarvittaessa EKG	Ensimmäisenä vuonna etäkontakti, 2. hoitajan vastaanotto ja 3. lääkärin vastaanotto. Harkinnan mukaan hoitajan kontakti myös ennen lääkärin vastaanottoa.	
ASO-tauti	1v: PVK, Na, K, Krea, fP-Gluk, lipidit, ALAT. 3v: EKG, GlukR2	Ensimmäisenä vuonna etäkontakti, 2. hoitajan vastaanotto ja 3. lääkärin vastaanotto. Harkinnan mukaan hoitajan kontakti myös ennen lääkärin vastaanottoa.	
Eteisvärinä tai -lepatus	1v: PVK, Na, K, Krea, fP-Gluk, ALAT 3v: EKG, lipidit INR ja digoks tarv.	Vuosittain vähintään etäkontakti, 3 v välein hoitajan vastaanotto. Vain tarvittaessa lääkärin vastaanotto.	

<u>Sairaus</u>	<u>Laboratoriokonttr.</u>	<u>Kontaktimuoto</u>	<u>Muuta?</u>
Krooninen sydämen vajaatoiminta	1v: PVK, Na, K, Krea, fP-Gluk, lipidit, ALAT, u-albkrea 3v: GlukR2 Tarvittaessa EKG	Ensimmäisenä vuonna etäkontakti, 2. hoitajan vastaanotto ja 3. lääkärin vastaanotto. Harkinnan mukaan hoitajan kontakti myös ennen lääkärin vastaanottoa.	Jatkuva painonseuranta. Potilas itse osaisi tunnistaa pahenemisvaiheen
Munuaisten vajaatoiminta GFR 60-45	1v: PVK, Na, K, Krea, Ca-albk, fP-Pi, fP-Gluk, lipidit, ALAT, u-albkrea	Vuosittain vähintään etäkontakti, hoitajan vastaanotto tarvittaessa 1-2 v.	Ravitsemustilan arvio
Munuaisten vajaatoiminta GFR alle 45 tai albuminuria#	4-6kk: PVK, Na, K, Krea, Ca-ion, fP-Pi, u-albkrea 1v: fP-Gluk, lipidit, ALAT.	Laboratoriovastausten kommentointi ja painon seuranta etäkonktaktina. Hoitajan vastaanotto 6-12 kk välein. Lääkärin vastaanotto tai konsultaatio tarvittaessa.	Ravitsemustilan arvio.
Nivelreuma	Kokeet lääkityksen perusteella sairaalan ohjeella TVK, ALAT (3-6kk) Krea (6-12kk)	Vuosittain vähintään etäkontakti, 3 v välein hoitajan vastaanotto. Vain tarvittaessa lääkärin vastaanotto.	CRP ja lasko tarvittaessa, jos oireita
Prostatahyperplasia	1v: Krea, PSA	Laboratoriovastausten kommentointi ja oireiseuranta etäkonktaktina lääkärin toimesta. Lääkärin vastaanotto tarvittaessa.	1v: DAN-PSS-1
Astma	3-5v: Spirometria	Vuosittain hoitajan etäkontakti tai käynti. 3-5 v välein lääkärin vastaanotto.	1v: Astmatesti. Lääkkeenottotekniikka ja suun terveys. Jos hyvä hoitotasapaino 6kk ajan, harkitaan lääkityksen vähentämistä.
COPD	3-5v: Spirometria	Vuosittain hoitajan käynti. Fysioterapeutin käynti 3v välein (6min kävelytesti). Lääkärikäynti 3-5 v välein. Lääkärin konsultaatio/käynti jos: paljon oireita, pahenemisvaiheita, CAT >10 p., halu tupakoinnin lopettamiseen, huoli aliravitsemuksesta, oirelääkitys lisääntyy/hankaluutta lääkityksen toteutumisessa, SaO2 alle 90% vakaassa tilanteessa, toimintakyvyn huonontuminen	1v: CAT. Lääkkeenottotekniikka varmistettava. Liikunta ja savuttomuus.
Muistisairaus	1v: PVK, Na, K, Krea	Käynnit suunniteltava hoitosuunnitelman mukaisesti th/sh vastaanotoilla n. 6 kk välein. Lääkärin vastaanotto hoitosuunnitelman mukaan.	Hoitosuunnitelman päivitys, ravitsemustilan arvio. Ei voi olla "omatoimiasiakas"

<u>Sairaus</u>	<u>Laboratoriokonttr.</u>		<u>Muuta?</u>
Keliakia	3v: PVK, TTGA _B A	Viesti laboratoriotuloksista, vastaanottokäyntejä ei tarvita, jos oireeton.	Tarv. ravitsemusterapeutti. Lääkärin käynti 2v välein tarvittaessa, jos diagnoosi ei ole täysin selvä (oireinen ruokavaliosta huolimatta, keliakiaseulat negatiiviset laboratoriotuloksissa)
Uniapnea: CPAP- /kiskohoitoinen	1-3v: fP-Gluk, lipidit	Ajokortin vuoksi R2 arvio vuosittain , R1 arvio 3v välein , ei ajokorttia 3-5v välein. Kontakti voi olla sh:n vastaanotto tai etäkontakti. Unilääkärin arvio, jos hoidon toteutumisessa ongelmaa, joka vaikuttaa vireystilaan. Lääkärin vastaanottoa ei tarvita vuosittain / 3v välein.	Hammaslääkärin tarkastus 1-2 v välein, jos uniapneakiskot käytössä Painon ja verenpaineen seuranta
Kihti, lääkehoitoinen	Uraatti tarv 6 kk välein 1v: PVK, Na, K, Krea, ALAT, uraatti 3v: fP-Gluk, lipidit	Vuosittain etäkontakti, 3 v välein hoitajan vastaanotto.	
Alkoholin suurkulutus	6kk/12kk: PVK, Na, K, Krea, ALAT, GT, CDT 3v: fP-Gluk, lipidit, B12-TC2 5v: TSH	Vuosittain hoitajan vastaanotto, 2 v välein lääkärin vastaanotto.	Alkoholiannokset viikossa kysyttävä. Ampumase- ja ajoluvat.
Antabushoidon aikana	3-6kk:ALAT,ASAT,Bil		
Masennus ja ahdistuneisuushäiriö	3v: fP-Gluk, lipidit, ALAT Yli 70 v 1v: PVK, Na, K, Krea	Kontaktit hoitosuunnitelman mukaisesti	BDI + GAD-7
Osteoporoosi	1v: Krea (bisfosf.), Ca-ablk (kaikki lääkehoito) 3v: DXA	3 v välein etäkontakti, tarvittaessa hoitajan vastaanotto	Huomioi mahdollinen munuaisten vajaatoiminta
Monisairas	Pitkäaikaissairauksien mukaisesti. Ikääntyneellä gerastenian tunnistamiseksi TUG	Yksilöllisen hoitosuunnitelman mukaisesti	FINNRISKI työikäisellä. Huomio mieliala, ravitsemustila, paino sekä potilaan omat arvot/tavoitteet

<u>Lääkkeet (lääkkeet)</u>	<u>Laboratoriokontr. huomioitu jo sairauksien</u>	<u>Kontaktimuoto</u>	<u>Valmisteet</u>
Klotsapiini	1kk: TVK 1v: fp-gluk. 1-3v:lipidit	Yksilöllisen hoitosuunnitelman mukaisesti Tiiviissä esh yhteistyössä	Leponex/ Froidir
Olantsapiini, risperidoni	1v: fp-gluk 1-3v:lipidit	Yksilöllisen hoitosuunnitelman mukaisesti Tiiviissä esh yhteistyössä	Zalasta, Zyprexa, Olantsapin. Risperdal, Risperidon
Litium	6kk: Na, K, Krea 6-12kk: Ca-albk, TSH, S-li	Yksilöllisen hoitosuunnitelman mukaisesti Tiiviissä esh yhteistyössä	Lito
Epilepsian lääkkeet	1-3v:Krea	Hoitosuunnitelman mukaisesti	levetirasetaami (Keppra), pregabaliini, gabapentiini, topiramaatti
Inkontinenssin lääkkeet	1-3v: Krea	Hoitosuunnitelman mukaisesti	Betmiga, Vesicare, Toviaz, tolterodiini/ Detrusol, Trospium
Testosteroni	1v: PVK, fp-gluk, lipidit, PSA S-testo kliinisen vasteen mukaan	Hoitosuunnitelman mukaisesti Jos hyvä vaste, ei seurantarvetta.	Androtopic, Nebido, Panteston, Sustanon, Testavan, Testogel, Tostran
Thyroksiini	1-2v: TSH	Käynnit vain uusien oireiden ilmetessä	Thyroksin, Medithyrox
Tulehduskipu-lääkitys, säännöllinen	3-12kk: Krea 1-3v:ALAT	Hoitosuunnitelman mukaisesti	Ibuprofein, Burana, etorikoksibi, arcoxia, selekoksibi, Celebra